

ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ МІНІСТЕРСТВА У СФЕРІ НАУКИ (ДОСВІД ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ФІНЛЯНДСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, РУМУНІЇ)¹

У сьогоденності актуальним є отримання коштів за результатами конкурсного фінансування проєктів в межах Рамкової програми ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт Європа». Однак, тут виділяють багато перепон. Наприклад, наявність та відповідність завдань та повноважень у належного міністерства у сфері науки. Україна лише набуває досвід участі в таких програмах. Відповідно, завдання та повноваження у Міністерства освіти і науки України в сфері науки потребують переосмислення, змін. Для цього необхідно розглянути завдання та повноваження відповідного міністерства у сфері науки тих держав-членів ЄС, які трохи випереджають Україну в отриманні зазначених вище коштів (наприклад, Чеська Республіка, Фінляндська Республіка, Латвійська Республіка, Румунія). Отже, метою статті є аналіз чеського, фінляндського, латвійського та румунського законодавства щодо завдань, повноважень відповідного міністерства у сфері науки та формулювання за необхідності авторських пропозицій з вдосконалення законодавства у цій сфері.

У статті проводиться аналіз, закріплених на законодавчому рівні, завдань та повноважень Міністерства освіти, молоді та спорту Чеської Республіки у сфері науки, Міністерства освіти і культури Фінляндської Республіки у сфері науки, Міністерства освіти і науки Латвійської Республіки у сфері науки, Міністерства досліджень, інновацій та цифровізації Румунії у сфері науки. Формується висновок про те, що у всіх досліджених міністерствах, окрім Міністерства освіти і науки Латвійської Республіки, є недосконалість або відсутність завдань, повноважень у сфері науки. Автором пропонується розглянути чинні завдання та повноваження Міністерства освіти і науки Латвійської Республіки у сфері науки Україною як один із варіантів, бо вони розкриті за кожною складовою, не змінювалися та орієнтовані на отримання грантів. Ще однією пропозицією було перейняття досвіду Румунії Україною щодо створення Міністерства досліджень, інновацій та цифровізації, але в його нормативно-правовому акті, що регулює правовий статус окреслити завдання та повноваження, в т.ч. у сфері науки.

Ключові слова: завдання, повноваження, міністерство, наука, закон.

Постановка проблеми. Українські організації намагаються приймати участь у Рамковій програмі ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт Європа» (надалі – «Горизонт Європа»). Однак, поки не досить вдало у порівнянні з деякими державами-членами ЄС (наприклад, Федеративна Республіка Німеччина, Французька Республіка, Королівство Іспанія) [1]. Зрозуміло, що це обумовлено багатьма причинами. Наприклад, наявністю відповідних завдань та повноважень у Міністерства освіти і науки України в сфері науки. На думку автора, згідно Звіту про результати аудиту ефективності виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва і за Рамковою програ-

мою ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», затвердженого рішенням Рахункової палати від 11.09.2018 р. № 23–5, від вказаного міністерства також залежить отримання коштів за результатами конкурсного фінансування проєктів в межах «Горизонт Європа» [2]. Враховуючи, що досвід України не є достатньо позитивним в цьому напрямку, то необхідно проаналізувати завдання та повноваження відповідного міністерства у сфері науки тих держав-членів ЄС, які трохи випереджають нашу державу в отриманні коштів за результатами конкурсного фінансування проєктів в межах «Горизонт Європа» (наприклад, Чеська Республіка, Фінляндська Республіка, Латвійська Республіка, Румунія), виявити пе-

¹ Статтю підготовлено у межах теми фундаментального дослідження «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури», РК УкрІНТЕІ № 0121U113768, 2025 рік

реваги та недоліки, а також розглянути перейняття їх досвіду нашою державою. Обумовлено це тим, що українське законодавство необхідно поступово формувати в даному напрямку для посилення своїх позицій. Перейняття досвіду у Федеративній Республіці Німеччина, Французької Республіки, Королівства Іспанія у зазначеному аспекті і з сучасною дослідницькою інфраструктурою не є логічним для України, бо в неї лише формується законодавча база з дослідницької інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В юридичній літературі не приділено увагу завданням та повноваженням відповідних міністерств у сфері науки в державах-членах ЄС. Однією з причин є постійне реформування таких міністерств без можливості оцінити, відстежити їх результати за певний період. Проте, можна виділити праці, де вони згадуються без всілякого аналізу: О.С. Головащенко [3], А.М. Любич та І.В. Огієнко [4], О.М. Лісовол, М.М. Веденяпіна та Д.С. Пасько [5] тощо.

Мета статті – аналіз чеського, фінляндського, латвійського та румунського законодавства щодо завдань, повноважень відповідного міністерства у сфері науки та формулювання за необхідності авторських пропозицій з вдосконалення законодавства у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. У Чеській Республіці є Міністерство освіти, молоді та спорту (надалі – МОМС). Базовими нормативно-правовими актами, що регулюють його правовий статус, є Закон Чеської національної ради про заснування міністерств та інших центральних органів державного управління Чеської Соціалістичної Республіки від 08.01.1969 року № 2/1969 зб. (надалі – Закон № 2/1969) [6] та Закон про спільне управління Міністерства освіти, молоді та спорту та державного секретаря № 9/2024 [7]. Із аналізу вказаних документів вбачається наступне: відсутні чітко окреслені завдання та повноваження, що притаманні саме цьому міністерству, в т.ч. у сфері науки. Так, у ст. 20 Закону № 2/1969 закріплено: «Міністерства та інші центральні органи державного управління, перелічені в частині першій, виконують у межах своєї компетенції завдання, визначені законами та іншими загальнообов'язковими правовими актами, а також завдання, що випливають із членства Чеської Республіки в ЄС та інших інтеграційних угрупованнях і міжнародних організаціях, якщо вони є обов'язковими для Чеської Республіки» [6]. На думку автора, це є негативною рисою, бо відсутність в єдиному нормативно-правовому акті чіткого переліку завдань та відповідних повноважень не дозволяє оцінити ефективність діяльності такого міністерства, в т.ч. у сфері науки. Отже, правовий статус МОМС потребує реформування у вигляді закріплення окре-

мих правових норм щодо його завдань, повноважень, які охоплюють також сферу науки.

У Фінляндській Республіці є Міністерство освіти і культури (надалі – МОК). Його правовий статус врегульовано Законом про Уряд від 28.02.2003 року № 175/2003 (надалі – Закон № 175/2003) [8] та Постановою Уряду про Міністерство освіти і культури від 30.04.2010 року № 310/2010 (надалі – Постанова № 310/2010) [9]. У абзаці 1 розділу 2 Закону № 175/2003 зазначено: «сфера діяльності міністерств і розподіл справ між ними регулюються законом або постановою Уряду» [8]. Таким чином, завдання та повноваження цього міністерства, в т.ч. у сфері науки, повинні бути врегульовані виключно Постановою № 310/2010. Із аналізу останньої, на думку автора, можна зробити декілька висновків: 1) спостерігається ототожнення розуміння таких понять: «функції» та «завдання» у МОК. На думку автора, останнє можна розуміти або юридичною опискою, або новим європейським баченням щодо представлення двох різних понять у вигляді синонімів для більш чіткого окреслення їх у такому міністерстві; 2) функції/завдання МОК у сфері науки представлені у вигляді наукових досліджень. Однак, їх розкриття не відбувається у даному документі. Отже, оцінити функції/завдання МОК у сфері науки не є можливим з юридичної точки зору. Вбачається, що це негативно вплине на результати діяльності МОК у сфері науки, бо неможна оцінювати те, що не закріплено на законодавчому рівні; 3) повноваження МОК, в т.ч. у сфері науки, відсутні. На думку автора, Уряд надав необмежені повноваження, бо «міністр виконує функції глави міністерства або вирішує питання, що входять до сфери його компетенції» (абз. 1 розділ 4 Закон № 175/2003) [8].

Таким чином, досвід Фінляндської Республіки у досліджуємі площині є достатньо новаторським, але потребує вдосконалення у розкритті функцій/завдань МОК у сфері науки.

У Латвійській Республіці є Міністерство освіти і науки, правовий статус якого врегульовано такими основними нормативно-правовими актами: Законом про систему державного управління від 06.06.2002 року [10] та Положенням про Міністерство освіти і науки, затверджене Постановою Кабінету Міністрів № 528 від 16.09.2003 року (надалі – Постанова № 528) [11]. У вказаному законі зазначені загальні положення щодо всілякого міністерства у Латвійській Республіці. А розглядаємі напрямки закріплено у пунктах 5, 6 розділу II «Функції, завдання та компетенція Міністерства» Постанови № 528 [11]. Так, щодо завдань, то вони чітко окреслені та логічно сформульовані: 1) «забезпечує адміністрування, експертну оцінку та фінансування ринкових наукових проєктів та науково-дослідних проєктів на за-

мовлення органів державного управління в рамках відповідної бюджетної підпрограми» (підпункт 5.14 пункту 5 Постанови № 528) [11]; 2) забезпечує реалізацію програм міжнародного співробітництва в галузі науки та технологічного розвитку Латвії (підпункт 5.15 пункту 5 Постанови № 528) [11]; 3) координує зовнішньою технічною допомогою в галузі науки (підпункт 5.18 пункту 5 Постанови № 528) [11]. На нашу думку, вони пов'язані виключно з грантами та отриманням фінансування.

Враховуючи, що повноваження є однією із складових компетенції, то, на думку автора, їх закріпили, в т.ч. для науки, у пункті 6 Постанови № 528. Вбачається, що для них притаманна наступна характеристика: 1) перелік повноважень є закритим, бо відсутнє посилання на інші повноваження передбачені законодавством Латвійської Республіки. Це є позитивною рисою, бо не дозволяє на власний розсуд міністерства їх розширювати та перевищувати; 2) повноваження не зазнавали змін більше 20 років, тобто з моменту набуття чинності Постановою № 528, що свідчить про їх логічну сформульованість та відповідність для виконання поставлених завдань, в т.ч. у сфері науки; 3) зміст майже всіх повноважень є загальним, тобто без прив'язки до конкретного завдання, що передбачає їх застосування до всіх завдань, закріплених за таким Міністерством освіти і науки. Підпункт 6.9 пункту 6 Постанови № 528 пов'язаний виключно з наукою: «забезпечує розроблення прикладних наукових досліджень на державне замовлення, а також сприяє ефективному використанню результатів наукових досліджень у розробці та реалізації галузевої політики» [11]. Представляється, що здійснення спроба забезпечити реалізацію результатів наукових досліджень у практичне втілення з метою отримання більше фінансування та демонстрації актуальності результатів наукових досліджень згідно вимог сучасних потреб.

Таким чином, чинні завдання та повноваження у сфері науки у розглянутого Міністерства освіти і науки, на думку автора, є позитивним досвідом для України, бо розкриті за кожною складовою, не зазнавали змін та спрямовані на отримання грантів, фінансування.

У Румунії, на відміну від практики розглянутих вище держав, є Міністерство досліджень, інновацій та цифровізації (надалі – МДІЦ). Його правовий статус врегульовано Надзвичайною постановою Уряду Румунії про Адміністративний кодекс від 03.07.2019 року № 57 (надалі – Постанова № 57) [12] та Рішенням Уряду Румунії про організацію та функціонування Міністерства досліджень, інновацій та цифровізації від 29.03.2021 року № 371 (надалі – Рішення № 371) [13]. У статтях 51- 66 Постанови № 57 здійснена спроба розкрити правову природу будь-

якого міністерства, в т.ч. у сфері науки. Із аналізу Рішення № 371 вбачається, що завдання для МДІЦ, в т.ч. у сфері науки, не передбачені взагалі. Однак, є цілі такого міністерства, в т.ч. у сфері науки, що чітко не вказані та навіть не використовують такий термін у ст. 4 Рішення № 371 [13]. Проте, у ст. 5(1) Рішення № 371 зазначено: «для досягнення цілей у сферах своєї діяльності Міністерство досліджень, інновацій та цифровізації виконує...» [13]. Отже, можна припустити, що у попередній статті цього нормативно-правового акту описані цілі МДІЦ, в т.ч. у сфері науки. На думку автора, можливо через цілі були окреслені завдання МДІЦ у Національній стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації на 2022-2027 роки, затвердженій Рішенням Уряду від 20.07.2022 р. № 933 (наприклад, забезпечення переходу до відкритої науки, створення системи оцінки діяльності всіх державних науково-дослідних підрозділів та установ з метою забезпечення порівнянності показників та їх результатів) [14]. Вбачається, що закріплені у вказаному вище документі завдання МДІЦ, притаманні для сфери науки, є чітко окресленими та актуальними для сьогодення, бо сформовані для вирішення описаних проблем у науці в Румунії.

«Усі міністерства мають спільні повноваження та власні повноваження відповідно до своєї компетенції, відповідно до сфери діяльності» (ст. 52(2) Постанова № 57) [12]. Так, у ст. 56(1) Постанови № 57 надано перелік загальних повноважень для будь-якого міністерства незалежно від сфери діяльності [12]. Вбачається, що вони не мають будь-якого відношення до аналізованої сфери, в них відсутня прив'язка до сфери науки.

Власні повноваження МДІЦ у сфері науки передбачені у ст. 6 Рішення № 371 [13]. Їх перелік є достатньо деталізованим, але відкритим. Уявляється, що така практика повинна бути переглянута, бо відсутність всіх повноважень в одному нормативно-правовому акті чи у двох призведе такий орган до незнання про їх існування.

Деякі з таких повноважень безпосередньо пов'язані з наукою (наприклад, «розробка та оновлення Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації; проводити дослідження, аналізи та моніторинг, оцінки та іншу подібну діяльність у сфері наукових досліджень» (частини 1, 2 ст. 6 Рішення № 371 [13]. На нашу думку, деякі власні повноваження такого міністерства у сфері науки не сприяють та не впливають ніяким чином на саму науку, а лише є гальмом. Наприклад, згідно ч. 1 ст. 6 Рішення № 371 у сфері досліджень, розробок та інновацій МДІЦ здійснює повноваження: 1) «розробка та оновлення Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціаліза-

ції»; 2) «забезпечення інституційної основи для реалізації Національної стратегії досліджень, інновацій та розумної спеціалізації» [13]. У ч. 2 ст. 6 Рішення № 371 закріплено для вказаного міністерства повноваження у сфері досліджень і розробок: 1) «встановлює та оновлює стратегічні цілі, що містяться в Національному плані досліджень, розвитку та інновацій, а також інші спеціальні інструменти для реалізації Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації відповідно до пріоритетів економічної та соціальної політики Уряду»; 2) «розробляє Національний план досліджень, розвитку та інновацій на багаторічні періоди на основі оцінки необхідних ресурсів, оцінює включені до нього програми, забезпечує їх щорічну деталізацію та інформує про виконання» [13].

З наведеного вище, на думку автора, можна зобразити декілька пропозицій щодо змін у власних повноваженнях МДІЦ, пов'язаних зі сферою науки: 1) «сфера досліджень, розробок, інновацій відноситься до діяльності: наукові дослідження, експериментальні розробки та інновації на основі наукових досліджень, експериментальні розробки відповідно до положень ст. 2 Постанови Уряду № 57/2002, затвердженого із змінами та доповненнями Законом № 324/2003, з подальшими змінами та доповненнями, у тому ж значенні також є вирази «дослідження-розробка», «дослідження-розробка-інновація» або «дослідження-інновація» (ст. 2(4) Рішення № 371) [13]. Отже, складові назви сфери досліджень, розробок та інновацій в різному своєму поєднанні, як закріплено у вказаному вище нормативно-правовому акті, передбачає однакове значення. На думку автора, ч. 1 та ч. 2 ст. 6 Рішення № 371 щодо сфер мають однакове охоплення, хоча в них різні складові сфери. Представляється, що більш доцільним буде проведення об'єднання ч. 1 та ч. 2 ст. 6 Рішення № 371; 2) у ч. 2 ст. 6 Рішення № 371 Національний план досліджень, розвитку та інновацій – це один із ін-

струментів для реалізації Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації. Такий план підлягає постійному оновленню. Вважаємо, що наявність останнього є зайвим інструментом. Така думка обумовлена наступним: повинна існувати постійна відповідність між змістом вказаного плану та Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації. При наявності декількох змін, оновлень останнього складно одразу внести відповідні зміни до Національного плану досліджень, розвитку та інновацій. Більш доцільним, на нашу думку, є скасування такого плану та перенесення його змісту до Національної стратегії досліджень, інновацій та інтелектуальної спеціалізації.

Таким чином, досвід Румунії щодо аналізуємого питання є як позитивним (наприклад, існування МДІЦ, закріплення на законодавчому рівні пояснення щодо поєднання термінів «дослідження», «розробка», «інновації», а також чітко деталізовані повноваження такого міністерства у сфері науки на законодавчому рівні), так і негативним (наприклад, без окреслення завдань МДІЦ у нормативно-правових актах, які регулюють його правовий статус, визначити та закріпити на законодавчому рівні виключно спільні та власні повноваження). На думку автора, Україна може розглянути створення відповідного міністерства як у Румунії, але з окресленням завдань та повноважень.

Висновки. Проведений аналіз законодавства Чеської Республіки, Фінляндської Республіки, Латвійської Республіки та Румунії стосовно завдань та повноважень міністерства у сфері науки свідчить, що однією з проблем в отриманні коштів за результатами конкурсного фінансування проектів в межах «Горизонт Європа» у всіх перелічених державах-членах ЄС, окрім Латвійської Республіки, є недосконалість або відсутність завдань, повноважень у відповідного міністерства в сфері науки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Participation in programmes. European Commission. URL: https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/1213b8cd-3ebe-4730-b0f5-fa4e326df2e2/sheet/d23bba31-e385-4cc0-975e-a67059972142/state/analysis.
2. Звіт про результати аудиту ефективності виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва і за Рамковою програмою ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020»: затверджений рішенням Рахункової палати від 11.09.2018 р. № 23–5. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/23-5_2018/Zvit_23-5_2018.pdf.
3. Головащенко О.С. Дослідницькі інфраструктури: вітчизняний та закордонний досвід. Правове забезпечення науково-дослідницької інфраструктури в Україні (теоретико-правовий аспект)/ за ред. А. М. Любич та І. В. Огієнко. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. Розвитку НАПрН України, 2022. С. 29–45. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/e00fecb5-5bf9-4df9-946a-38dec4490817/content>.
4. Любич А.М., Огієнко І.В. Розвиток Великої науки та дослідницьких інфраструктур: політика Європейського Союзу. Правове забезпечення науково-дослідницької інфраструктури в Україні (теоретико-правовий аспект)/ за ред. А. М. Любич та І. В. Огієнко. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. Розвитку НАПрН України, 2022. С. 7-28. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/e00fecb5-5bf9-4df9-946a-38dec4490817/content>

5. Лісовол О.М., Веденяпіна М.М., Пасько Д.С. Індустріальні та науково-технологічні парки Румунії. Наука і техніка сьогодні. 2025. № 1(42). С. 102–112. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/19229/19241>.
6. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2/zneni-20250101#f2724055>.
7. Společného řídicího aktu č. 9/2024 ministra školství, mládeže a tělovýchovy a státního tajemníka. URL: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/organizacni-struktura>.
8. Laki valtioneuvostosta 28.02.2003, № 175/2003. URL: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2003/175>.
9. Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuriministeriöstä 30.04.2010, № 310/2010. URL: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100310?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Valtioneuvoston%20asetus%20opetus-%20ja%20kulttuuriministeri%C3%B6st%C3%A4#P1>.
10. Valsts pārvaldes iekārtas likums 06.06.2002. URL: <https://likumi.lv/ta/id/63545-valsts-parvaldes-iekartas-likums>.
11. Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums: Ministru kabineta noteikumi 16.09.2003, № 528. URL: <https://likumi.lv/ta/id/79100-izglitibas-un-zinatnes-ministrijas-nolikums>.
12. Ordonanța de urgență privind Codul administrativ din 03.07.2019 № 57. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/236378>.
13. Hotărâre privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării din 29.03.2021 № 371. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/240561>.
14. Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, aprobată prin Hotărârea din 20.07.2022. № 933. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/257922>.

REFERENCES

1. European Commission. *Participation in programmes*. Retrieved from https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/1213b8cd-3ebe-4730-b0f5-fa4e326df2e2/sheet/d23bba31-e385-4cc0-975e-a67059972142/state/analysis.
2. Accounting Chamber of Ukraine. (2018). *Report on the results of the audit of the effectiveness of Ukraine's obligations in the field of international scientific and technical cooperation and participation in the EU Framework Programme for Research and Innovation "Horizon 2020"*. Retrieved from https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Colegium/2018/23-5_2018/Zvit_23-5_2018.pdf [in Ukrainian].
3. Holovashchenko, O. S. (2022). Research infrastructures: Domestic and foreign experience. In A. M. Liubchych & I. V. Ohienko (Eds.), *Legal support of scientific research infrastructure in Ukraine (theoretical and legal aspect)* (pp. 29–45). Kharkiv: Research Institute of Legal Support for Innovative Development of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. Retrieved from <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/e00fecb5-5bf9-4df9-946a-38dec4490817/content> [in Ukrainian].
4. Liubchych, A. M., & Ohienko, I. V. (2022). Development of Big Science and research infrastructures: European Union policy. In A. M. Liubchych & I. V. Ohienko (Eds.), *Legal support of scientific research infrastructure in Ukraine (theoretical and legal aspect)* (pp. 7–28). Kharkiv: Research Institute of Legal Support for Innovative Development of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. Retrieved from <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/e00fecb5-5bf9-4df9-946a-38dec4490817/content> [in Ukrainian].
5. Lisovol, O. M., Vedeniapina, M. M., & Pasko, D. S. (2025). Industrial and scientific-technological parks in Romania. *Science and Technology Today*, (1)42, 102–112. Retrieved from <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/19229/19241> [in Ukrainian].
6. Zákon č. 2/1969 Sb. (1969). *On the establishment of ministries and other central bodies of state administration of the Czechoslovak Socialist Republic*. Retrieved from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2/zneni-20250101#f2724055> [in Czech].
7. Společného řídicího aktu č. 9/2024 ministra školství, mládeže a tělovýchovy a státního tajemníka. URL: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/organizacni-struktura> [in Czech].
8. Laki valtioneuvostosta 28.02.2003, No. 175/2003. (2003). Retrieved from <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2003/175> [in Finnish].
9. Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuriministeriöstä 30.04.2010, No. 310/2010. (2010). Retrieved from <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100310?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Valtioneuvoston%20asetus%20opetus-%20ja%20kulttuuriministeri%C3%B6st%C3%A4#P1> [in Finnish].
10. Valsts pārvaldes iekārtas likums 06.06.2002. (2002). Retrieved from <https://likumi.lv/ta/id/63545-valsts-parvaldes-iekartas-likums> [in Latvian].

11. Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums: Ministru kabineta noteikumi 16.09.2003, No. 528. (2003). Retrieved from <https://likumi.lv/ta/id/79100-izglitibas-un-zinatnes-ministrijas-nolikums> [in Latvian].
12. Ordonanța de urgență privind Codul administrativ din 03.07.2019, No. 57. (2019). Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/236378> [in Romanian].
13. Hotărâre privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării din 29.03.2021, No. 371. (2021). Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/240561> [in Romanian].
14. Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, aprobată prin Hotărârea din 20.07.2022, No. 933. (2022). Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/257922> [in Romanian].

GUBINA GANNA

PhD in Law, Leading researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

TASKS AND POWERS OF THE MINISTRY IN THE SPHERE OF SCIENCE (EXPERIENCE OF THE CZECH REPUBLIC, THE REPUBLIC OF FINLAND, THE REPUBLIC OF LATVIA, ROMANIA)

Problem setting. Currently, it is relevant to extract benefits from the results of competitive financing of projects within the EU Framework Program for Scientific Research and Innovation «Horizon Europe». However, there are many obstacles. For example, the presence and compliance of tasks and powers with the proper ministry in the sphere of science. Ukraine is only gaining experience in participating in such programs. Accordingly, the tasks and powers of the Ministry of Education and Science of Ukraine in the sphere of science require rethinking, changes. To do this, it is necessary to consider the tasks and powers of the relevant ministry in the sphere of science of those EU member states that are slightly ahead of Ukraine in receiving the above funds (for example, the Czech Republic, the Republic of Finland, the Republic of Latvia, Romania).

Analysis of recent researches and publications. The legal literature does not pay attention to the tasks and powers of the relevant ministries in the sphere of science in the EU member states. One of the reasons is the constant reformation of such ministries without the possibility of assessing and tracking their results over a certain period. However, it is possible to single out works where they are mentioned without any analysis: Golovashchenko O., Liubchych A., Ogienko I., Lisovol O., Vedenyapina M., Pasko D.

Purpose of research is to analyze Czech, Finnish, Latvian and Romanian legislation regarding the tasks and powers of the relevant ministry in the sphere of science and, if necessary, formulate author's proposals for improving legislation in this area.

Article's main body. The article analyzes the tasks and powers, enshrined at the legislative level, of the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic in the sphere of science (the Act on the Establishment of Ministries and other Bodies of the Administration of the Czech Socialist Republic (number 2/1969 Sb.)), the Ministry of Education and Culture of the Republic of Finland in the sphere of science (the Act on the Government 28.02.2003 № 175/2003 and the Government Decree on the Ministry of Education and Culture 30.04.2010 № 310/2010), the Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia in the sphere of science (the Regulations of the Ministry of Education and Science 16.09.2003, № 528) and the Romanian Ministry of Research, Innovation and Digitalization in the sphere of science (the Emergency Ordinance № 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code, the Decision № 371 of March 29, 2021 on the organization and functioning of the Ministry of Research, Innovation and Digitalization and the National strategy for research, innovation and smart specialization 2022-2027 (adopted by Gov. Decision № 933 of 20 July 2022)).

Conclusions and prospects for the development. It is concluded that all the ministries studied, except for the Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia, have imperfect or absent tasks and powers in the sphere of science. The author proposes to consider the current tasks and powers of the Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia in the sphere of science by Ukraine as one of the options, because they are disclosed for each component, have not changed and are focused on receiving grants. Another proposal was the adoption of the experience of Romania by Ukraine regarding the creation of the Ministry of Research, Innovation and Digitalization, but in its legal act regulating the legal status to outline the tasks and powers, including in the sphere of science.

Key words: tasks, powers, ministry, science, law.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Губіна Г. Л. Завдання та повноваження міністерства у сфері науки (досвід Чеської республіки, Фінляндської республіки, Латвійської республіки, Румунії). *Право та інновації*. 2025. № 1 (49). С. 49–54.